Пам’ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 189. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 3, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 3-го ЖОВТНЯ 1996 р. Ч. 189. РІК CIII.

Уряд України врахував пропозиції підприємців

Київ (Р. Р.). — У четвер, 26-го вересня, прем’єр-міністер України Павло Лазаренко взяв участь у засіданні управління Української Спілки Промисловців і Підприємців (УСПП), на якому розглядалося пропозицію УСПП щодо удосконалення податкової політики.

Учасники засідання наголошували, що надмірні податки змушують підприємців вдаватися до тіньової економіки, а це в свою чергу, зменшує надходження до бюджету.

Прем’єр-міністер сказав, що нинішній Уряд має намір покласти цьому край, зменшити податки і зменшити бюджетні асиґнування. Уряд прийняв основні пропозиції УСПП щодо реформування податкової системи. Йдеться про підтримку українських товаровиробників та збільшення ввізного мита на імпортовані товари. П. Лазаренко запевнив, що основним завданням Уряду сьогодні є стимулювання українських виробників. Хоча зробити це дуже важко, через величезний борг із соціяльних виплат, який має сплатити держава. Лазаренко і тут повторив, що має намір вживати і далі непопулярні способи для того, щоб зменшити навантаження на бюджет. Деякі категорії громадян будуть позбавлені пільг. Плянується навести лад і в оплаті праці. За словами прем’єра, в деяких громадян заробітки невиправдано високі, а середній заробіток головного лікаря районної лікарні становить всього 86 гривень, тобто близько 50 долярів.

Прем’єр-міністер України свідомий того, що в школах навчається в п’ять разів менше учнів, ніж у попередніх роках. Так само різко зменшилося число студентів у вищих навчальних закладах, але держава, за його словами, не може утримувати всезростаючу армію педагогів. Він також висловив сумнів, чи є необхідність у такому великому числі фахівців. І навів приклад, що цього року одна лише Київська Академія Аграрних Наук прийняла більше студентів, ніж усі навчальні заклади цього профілю в Німеччині.

За словами Лазаренка, втратять пільги і 25 різних фондів, які на сьогоднішній день завозять в Україну товари без сплати податків на додану вартість. Першими в списку організацій, які будуть позбавлені пільг на податки, є Кабінет Міністрів і Верховна Рада України. У зв’язку з цими заходами передбачається хвиля невдоволення, однак немає іншого шляху для виведення економіки України із надзвичайно складної ситуації. Пройшли цей етап і країни Балтії, криза в яких уже давно минула, зазначив П. Лазаренко.

Л. КУЧМА ЗАКЛИКАВ ПОКЛАДАТИСЯ НА СВІЙ РОЗУМ

Київ (Р. Р.). — Президент України Леонід Кучма 25–27-го вересня відвідав Кіровоградську і Миколаївську області.

У Кіровограді Президент відзначив сумлінну працю голови Обласної державної адміністрації Миколи Сухомлина, нагородивши його почесною відзнакою Президента України. Тепер М. Сухомлин працюватиме головою Кіровоградської Обласної Ради, а на пост голови Обласної державної адміністрації призначено Михайла Громового, який раніше був генеральним директором об’єднання „Облцукорпром”. Л. Кучма охарактеризував нового голову, як „високого професіонала, у якого на першому місці — праця”.

Під час зустрічі з керівниками области Л. Кучма зазначив, що в Україні є всі передумови, щоб уже в 1997 році змінити ситуацію на краще. Він скритикував обласних керівників та підприємців за незначні цьогорічні досягнення, однак висловив вирозуміння, що сільськогосподарські виробники винні не у всьому — багато шкоди завдала несприятлива погода.

За словами Президента, ухвалення Конституції та проведення грошової реформи підняло авторитет України в очах світу і з’явилася надія на отримання більших інвестицій, без яких рухатися вперед немає змоги. „За попередні роки ми зробили чимало помилок, які тепер доводиться виправляти”, — сказав Л. Кучма. Такою помилкою є, наприклад, той факт, що 80 відсотків торговельних операцій, в тому числі і зовнішніх, здійснюються за бартерною системою, яка створює зручні канали для тіньової економіки. Вона існуватиме доти, доки не зменшаться податки для українських виробників. Президент Кучма вважає, що бюджет 1997 року має створюватися за новим податковим кодексом, який невдовзі розгляне Верховна Рада.

В цьому питанні Л. Кучма трохи позаздрив президентові Литви, партія якого переважає в литовському парляменті. Л. Кучмі ж доводиться постійно переконувати парляментаристів у необхідності прийняття того чи іншого закону.

У Миколаєві Президент України зустрівся з керівниками кораблебудівних підприємств і взяв участь у спускові на воду нового корабля „Київ”, збудованого на заводі „Океан” для Чорноморського пароплавства. Призначення корабля — перевіз руди, вугілля, дерева. За умовами котракту, завод отримав від Чорноморського пароплавства за спорудження корабля 24.5 млн. дол. Чорноморське

(Закінчення на стор. 3)

С. Головатий виголосив в Канаді доповідь про Конституцію

Торонто. — Міністер юстиції України Сергій Головатий під час своєї офіційної візити до Канади виступив в одному з найпрестижніших клюбів цієї країни — Емпаєр клаб — з промовою, присвяченою впливові нової Конституції на політичні і соціяльно-економічні процеси в Україні.

Прийняття нової Конституції України засвідчує міцний зв’язок між утвердженням державности і національною ідентичністю українців та створенням юридичного підґрунтя, на якому діятиме українська держава, — звернувся він до рекордової за останні 20 років кількости слухачів. — Ніколи надалі українці не погодяться на повернення до системи, що руйнує соціяльні, людські та економічні вартості. Навпаки, українці збудують свою державу і забезпечать їй майбутнє на основі свободи“.

В Емпаєр Клаб у різні часи виступали прем’єр-міністри Великобританії Вінстон Черчіль та Марґарет Тетчер, а також пре-м’єр-міністер Японії Танака і Президент України Леонід Кучма.

Пйонґянг погрожує Москві

Пйонґянг, Північна Корея. — Після того, як російська і закордонна преса повідомила про продаж Росією модерної військової техніки для Південної Кореї, зокрема броневиків і танків, північнокорейське аґентство ЦТАК висловило обурення на адресу Росії.

У своєму коментарі аґентство називає торговельну операцію російського військово-промислового комплексу „безвідповідальною і безглуздою акцією, яка викликала хвилю гніву з боку корейського народу“. Аґентство далі підкреслює, що продаж російської військової техніки для Південної Кореї є „гострим військово-політичним питанням, яке ставить під загрозу мир і безпеку на Корейському півострові“.

Північнокорейський коментар закінчується відвертими погрозами на адресу Росії, яка, на думку уряду Північної Кореї, „здійснила злочин, заохочуючи південнокорейських маріонеток до військових провокацій. Якщо Росія і надалі створюватиме для нас перешкоди на шляху до об’єднання Кореї, то ми силою змусимо її відступити з нашої дороги“.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

„ВАРЯГ” БУДЕ ДОБУДОВАНО

МИКОЛАЇВ. — Недобудований ще з совєтських часів авіяносний крейсер „Варяг” на металобрухт різати не доведеться. Уряд України сподівається дістати інвестиції на його добудову. У придбанні „Варяга” зацікавлені кілька країн. За словами міністра машинобудування і військово-промислового комплексу Валерія Малєва, „Варяг” не буде використаний для національних Військово-морських сил України, оскільки національна воєнна доктрина не передбачає наявність в українській фльоті кораблів такої кляси.

ЗДІЙСНЕНО НАПАД НА БЮРО ОЛЕКСАНДРИ КУЖЕЛЬ

КИЇВ. — Тут 26-го вересня черговий будинку Райвиконкому почув звук битого скла. Він викликав міліцію. Оперативна група виявила розбиті вікна в бюрі депутата Верховної Ради України, члена Ліберальної Партії України і депутатської фракції „Соціяльно-ринковий вибір” Олександри Кужель. В приміщенні було все порозкидано. Видно, що злочинці чогось шукали. Дехто пов’язує цей інцидент з недавнім призначенням О. Кужель до Комісії розслідування платежів за енерґоносії.

КРИВДЯТЬ ПРОКУРОРА

КИЇВ. — Колишній генеральний прокурор України, а тепер заступник прокурора Південно-української транспортової прокуратури Владислав Дацюк вважає, що „певні сили намагаються порахуватися з ним за окремі резонансові справи”, порушені за час його керівництва Генеральною прокуратурою.

НАФТОПРОДУКТИ КУПУЮТЬ ЗА ПШЕНИЦЮ

КИЇВ. — Розпорядженням Кабінету Міністрів України затверджено коефіцієнти обміну нафтопродуктів, які закуповує об’єднання „Укрнафтопродукт” у рамках ґарантійної угоди з Агенцією міжнародного розвитку ЗСА, на збіжжя, що надійшло до державних ресурсів. Зокрема йдеться про дизельне паливо ч. 2 виробництва ЗСА. Для пшениці м’якої третьої кляси і жита групи „А” встановлено коефіцієнт 1.75. Для перевезення нафтопродуктів за заявками об’єднання „Укрнафтопродукт” Міністерство Транспорту надаватиме рухомий склад без додаткової оплати.

РАДЯТЬСЯ ПІДПРИЄМЦІ

ЛЬВІВ. — Тут відбулася нарада Української Спілки Промисловців і Підприємців. Участь взяли делеґати від Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Тернопільської, Хмельницької і Чернівецької областей. Обговорено проблеми реформування податкової політики, митної служби і необхідність у стимулюванні інвесторів. Ухвалено звернення до Президента і Уряду з рекомендаціями щодо відродження виробництва.

КРИМСЬКІ НІМЦІ ГОТУЮТЬСЯ ДО З’ЇЗДУ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Тут на 12–15-го жовтня заплянoвано проведення першого з’їзду кримських німців, на якому вони хочуть обрати національну раду і затвердити програму повернення та влаштувань осіб і родин, що повертаються з місць депортації. Із числа німців, які до 1939 року жили в Криму надіслали заяви про бажання повернутися в Крим понад 1,000 родин. Покищо лише дев’ять відсотків німців із числа депортованих змогли повернутися в Крим, де сьогодні діє 17 німецьких національних центрів і 35 громадських організацій. В округах вже розпочалися проведення зборів з метою висунення делеґатів на з’їзд.

ЗАВОДСЬКІ ДИМАРІ НЕ ДИМЛЯТЬ

ЛУГАНЩИНА. — У місті Свердловську Луганської области працює спільне підприємство „Інтерсплав”. Рівень очищення повітря на підприємстві такий, що ніякого диму над заводом немає. Незвичне явище для Луганщини, де десятки заводів викидають кіптяву тоннами і де постійно стоїть густий ядучий дим. На заводі „Інтерсплав” випускається алюміній для потреб України і для продажу за кордон. В цехах також усе автоматизовано і комп’ютеризовано. Закордонний інвестор “Інтерсплаву” — еспанська фірма „Реметаль” отримує лише 14 відсотків прибутку, з якого ще й береться податок. Наприклад, цього року податок на прибуток засновника склав понад 41 млн. крб.

ДОПОМОГА ВІД УРЯДУ

КИЇВ. — Кабінет Міністрів наказав виділяти Спілці Письменників України 69,000 гривень, Спілці Кінематографістів 40,000 і Спілці Художників 50,000 гривень для проведення чергових з’їздів цих творчих спілок. Уряд виділив також деякі суми грошей для реґіональних потреб. Наприклад, для закінчення підготови до 2,000-річчя дендропарку „Софіївка” в Умані, на Черкащині виділено 2 млн. гривень.

Чорнобильські інваліди вимагають більшої уваги

Київ. — Учасники 6-ої конференції Фонду Інвалідів Чорнобиля Києва та области, що завершила працю 30-го вересня, прийняли постанову, в якій висловлюють незадоволення ставленням до них державних соціяльних служб, повідомила УНІАР.

Управління соціяльного захисту чорнобильців практично самоусунулося від праці з інвалідами і вся його діяльність зводиться лише до видачі посвідчень та купівлі путівок через посередників, вважають учасники конференції. Вони навели факти грубого зловживання з боку деяких урядовців своїм становищем.

Виконання чорнобильського закону повинно контролюватися на найвищому рівні, наголосили інваліди у зверненні до Президента Леоніда Кучми і голови Верховної Ради Олександра Мороза.

18,000 ліквідаторів та членів їхніх родин, що мешкають у столиці й Київській області, сьогодні є інвалідами Чорнобиля. Загалом же в Україні проживає майже 50,000 громадян, які втратили здоров’я в наслідок чорнобилської катастрофи.

Л . Подкопаєва виступає у ЗСА

Батон Руж, Ла. — Згідно з повідомленням новинкової сітки ПР з п’ятниці, 27-го вересня, Лілія Подкопаєва з України, яка на літніх Олімпійських Іграх в Атланті здобула золоту медалю за всестороннє найкраще виконання гімнастичних вправ серед жінок, приєдналася до групи Джана Генкока, котра влаштовує турне олімпійських гімнасток і гімнастів по Америці.

Л. Подкопаєва нещодавно повернулася з Брюсселі у Бельгії, де вона мала два виступи з іншими гімнастами олімпійськими зірками, Єкатіріною Серєбрянською, Рустамом Харіповим, Віталієм, Щербо та іншими. Вона впродовж наступних двох місяців виступатиме на згаданому турне в 30 містах ЗСА, котре влаштувало Джей Пі Спортс у співпраці з Билл Ґреґем Прізентс. Участь у турне беруть також: Шаннон Міллер, Домінік Мосеану, Домінік Довс, Еймі Чов і більшіть членів американської чоловічої олімпійської ґімнастичної дружини.

Л. Подкопаєва після здобуття на Олімпійських Іграх в Атланті золотої медалі повернулась в Україну, де її особисто вітав Президент України Леонід Кучма та де вона отримала також інші нагороди включно з автом і помешканням.

Виступи Л. Подкопаєвої можна побачити: в Олбані, 3-го жовтня, в Бостоні 4-го, в Юніон Дейлі на Лонґ Айленді 5-го, у Піттсбурґу 6-го, в Іст Ратерфорд Н.Дж. 11-го, у Філядельфії 12-го, в Лендовер 13-го, в Атланті 17-го, в Дейтоні 18-го, у Клівленді 19-го, у Дітройті 20-го, у Ст. Луїсі 24-го, в Індіянаполісі 25-го, у Міннеаполісі 26-го, Мілвокі 27-го, Чикаго 1-го листопада, в Омазі 2-го, у Денвері 3-го, у Спокейні 7-го, у Сієтлі 8-го, у Портленді 9-го, у Сакраменто 10-го, у Сан Дієґо 13-го, у Фініксі 14-го, в Анагаймі 15, у Ляс Веґасі 16-го і у Сан Хозе 17-го листопада.

Листи до Л. Подкопаєвої можна писати на адресу клюбу її прихильників: L. Podkopayeva Fan Club, 141 Robert E.Lee Blvd., No.142, New Orleans, La. USA 70124 , а за точнішими інформаціями можна телефонувати (504) 283-8845 або (504) 288-7804 Факс (504) 283-9531.

Українці співпрацюють з німцями в опіці над могилами

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. К.). — Як інформує німецький журнал, виданий організацією опіки над гробами загиблих у Другій світовій війні іде тепер повна співпраця поміж українськими чинниками і німецькими для відшукування та встановлення могил жертв війни.

Ця співпраця вимагає багато доброї волі, а передусім великої кількости людей для збірки гроша на ту добродійну ціль, і тут німецька спільнота показалася дуже великодушною. Організація опіки над могилами має тисячі членів і їх постійно прибуває, а всі вони працюють для тої добродійної цілі безплатно. Виданий ними журнал пропаґує співпрацю усіх заторкнених війною народів, а при тому велику толерантність.

Український військовий хор і танцювальна група „Волинянка” концертували літом 1995 року у містах Німеччини. Увесь дохід з концертів був призначений на будову українсько-німецького пам’ятника в Луцьку.

Саме як доказ такої співпраці, читаємо у журналі, що в часі національної загальної збірки на воєнні гроби, яку проведено у Гамбурзі, брали участь старшини армій з України, Тайлянду та Естонії, яких світлина поміщена разом із репортажем, в якому подають, що всі ці військовики зібрали на вулицях впродовж трьох годин суму 4,490.52 нім. марок.

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 30-ГО ВЕРЕСНЯ, з Ватикану повідомили, що Папа Іван Павло II наступного тижня піддасться операції для усунення апендиксу. В короткому повідомленні не подано даних, коли Папу зареєструють до лікарні чи в який день відбудеться операція. Сказано тільки, що 76-річний голова Католицької Церкви відбуде лікування у шпиталі Джемеллі в Римі, а авдієнції з Папою будуть перервані від 7-го жовтня з уваги на згадану операцію. У повідомленні також підкреслюється те, що Папа Іван Павло II хоче відбути цю операцію якнайшвидше, щоб могти святкувати 50-річчя свого священства, котре припадає у листопаді.

ПОЛІЦІЙНІ ЧИННИКИ ГАЇТІ повідомили, що їм вдалось ув’язненням у суботу, 28-го і неділю, 29-го вересня, розбити пляни змови колишніх військовиків, які задумували вбити державних мужів Гаїті та напасти на околицю де проживає біднота столиці Порт о Пренс. Все це було заплянoвано на понеділок, 30-го вересня, — річницю військового перевороту в Гаїті 1991 року. У суботу заарештовано Джозефа Жан-Баптіста, керівника групи колишніх військовиків, які від 1994 року, часу роззброєння та введення цивільного уряду не мають праці.

ЗАТУРБОВАНІ МОЖЛИВОЮ етнічною різаниною в Бурунді, Уряд президента Билла Клінтона веде переговори з европейськими та африканськими країнами про те, щоб зорганізувати всеафриканську армію, котра могла б запобігти будь-яким африканським кризам. Заходи в цій справі через Організацію Об’єднаних Націй не увінчалися успіхом. Одначе ЗСА відразу зазначили, що свого війська висилати в ніякому разі не будуть, але готові озброїти та вишколити 5,000 до 10,000 військовиків.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 30-ГО ВЕРЕСНЯ, Сенат голосами 84 до 15 схвалив проєкт бюджету на фінансовий 1997 рік, який розпочався вже у вівторок, 1-го жовтня. В ухваленому бюджеті включено майже 400 блн. дол. на внутрішні та військові асиґнування, заощаджено 30 блн. дол., зроблено важливі зміни в іміґраційному законодавстві та цілий ряд інших постанов. Сенат, схваливши бюджет всього кілька годин перед початком нового фінансового року та отримавши запевненням Білого Дому про те, що президент Билл Клінтон його підпише, відхилив небезпеку про можливість закриття деяких державних установ, як це трапилось минулого року. Хоч республіканська більшість здобула перемогу в загальному розмірі бюджету, то демократи зуміли переконати керівництво Конґресу відкинути деякі точки іміґраційного закону, який був частиною бюджету, а Президент відхилив ліквідацію деяких його улюблених програм.

ДЖОРДЖ СОРОС, ВІДОМИЙ міжнародний фінансист заявив у понеділок, 30-го вересня, що дасть 50 млн. дол. на допомогу законним іміґрантам у ЗСА. Дж. Сорос, американський громадянин мадярського походження, за ці гроші створить доброчинну організацію, котра покриватиме кошти законним іміґрантам у полагодженні аплікацій на громадянство та місцевим організаціям, які допомагають іміґрантам порадами та вивчати англійську мову. До цього Дж. Сороса спонукало несправедливе, на його думку, рішення Конґресу про обмеження державної допомоги законним іміґрантам. Він, що сам еміґрував з Мадярщини у 1947 році до Англії, а звідтіль у 1956 році до ЗСА , вважає це „великою несправедливістю та протилежністю до гордих традицій Америки щодо іміґрантів“.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Дружні стосунки дипломатів з діаспорою

Останні дні, в яких ми мали можливість реєструвати активну участь міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка в працях і нарадах ООН, а в тому підписання договору про заборону ядерних випробувань, дали також представникам української громади нагоду до зустрічей і розмов із достойним гостем.

Саме ті зустрічі показали найкраще, як важливим є для представників сьогоднішнього Уряду України контакт із діяспорними українцями та дружні стосунки, які в неодному випадку можуть прокласти дорогу до остаточних зв'язків чи навіть рішень на господарському чи політичному відтинку.

Щораз частіше завважуємо тепер, що дипломатичні представники Уряду України здають собі справу з цього, що менша чи більша українська громада, але таки вона має певну вагу та своїм проживанням довший час в поодиноких країнах Заходу, там, де доля її кинула, виробила собі добру опінію.

Не можна забувати, що сьогодні після довгих років поселення наші господарі впізнали нас як чесних, роботящих людей, із цілим рядом визначних наукових чи професійних сил та із демократичним політичним світоглядом. Саме ця наша добра опінія стає тепер не один раз в пригоді українським дипломатам, коли вони приїжджають у відвідини, на переговори чи на репрезентативні пости.

Як завважуємо, деякі із тих представників молодої української держави здали собі з цього справу, як важливі є добрі стосунки з українською громадою та скільки вона може їм допомогти у чужій країні.

Це зрозумів, між іншим, саме теперішній міністер закордонних справ Г. Удовенко і наголосив у своїх сердечних словах до представників української громади та української преси. Він, який перебував в Ню Йорку раніше довший час, як представник до ООН, мав з нашою громадою багато можливостей зустрічатися та в деяких випадках і співпрацювати. У таких випадках співпраці, яка тепер є щораз частішою в усіх тих місцях, де є українські дипломатичні представники, а рівночасно діє українська спільнота, дуже важливим є дружній контакт та приятельські стосунки не лише у свято, а і в будень.

Часто забувається в підсумках праці підкреслити, скільки також дає помочі українська громада, моральної і матеріяльної, для гідної репрезентації України перед чужими, але надіємося, що того ніколи не забувають ті, які такою поміччю користувалися або і ще користуються.

Численні вже приміщення українських консулятів та амбасад, які є чи не одною із найважливіших візитівок перед чужими, можна було придбати в країнах, де живе велике число українців, саме при їхній активній помочі. Можливість в таких приміщеннях не лише відбувати політичні зустрічі, але також культурні, получені із мистецькими виставками чи навіть виступами, — це знаменита нагода для популяризації України на всіх відтинках. Це однак також нагода до співпраці між українськими поселенцями а сьогоднішніми українськими дипломатами, які стоять із-за своїх завдань на дуже відповідальних постах. Ми певні, що ті останні добре здають собі з цього справу, хоча не завжди дають на це докази. Саме тому приємно вразили слова міністра закордонних справ Г. Удовенка в часі зустрічі із представниками центральних організацій і преси в дні 28-го вересня в Ню Йорку. На жаль, не кожний із сьогоднішних дипломатів мав нагоду відповідно довгий час побувати на своєму пості, бо зміни приходять прийнятим у закордонній політиці звичаєм. Приходять, отже періодично нові особи, а з тим розпочинається взаємне пізнання і нав'язання дружніх стосунків від початку.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція*.

Григорій Ощипко

КОГО НЕПОКОЇТЬ НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА?

Світова опінія — це важливий чинник в житті кожної нації, як і, зрештою, в житті окремих людей. Про неї дбають всі держави, а деякі з них творять окремі установи, метою яких є підтримування зв'язків з міжнародною пресою. Вони пропихають спріятливі статті, навіть підкуплюють впливових журналістів, щоб ті позитивно писали про їхню країну чи уряд, як це свого часу робив російський царський уряд у Франції та Німеччині. Україна цього не робить і здана на добру волю міжнародної преси, яка ніколи не підтримувала її державних аспірацій, бо завжди була проросійська і вороже наставлена до українського питання.

Упередженість преси

Хоч Україна за 5 років самостійности випрацювала чимало позитивних рішень, які були б варті уваги міжнародної преси, однак вони не знайшли в ній належного відгуку. Але коли ходить про якісь недотягнення чи слабші моменти, то не бракує охочих, щоб вказати, що ми не демократи, що ми націоналісти, що ні політично, ні економічно ми не доросли до рівня державних народів. Коли про Україну немає сказати щось злого, тоді, в найкращому випадку, ті, що вважають себе об'єктивними, мовчать, а упереджені вишукують різні маловажні причини, щоб применшити та дискредитувати нашу державність.

Дотепер чимало позитивних справ українського сьогодення не знайшли найменшого відгуку у міжнародній пресі. Візьмімо хоч би мирну політику України щодо національних менших, яку від початку проводить Україна, часом коштом своєї національної гідности. Дуже часто наше автохтонне населення терпить кривду від розпаношеної російської національної меншости, але в ім'я святого спокою українці ніяк на це не реагують. Привчені століттями до покори і залежности, вони стоїчно витримують усі напади, надіючись, що по переходовому етапі справи наладнаються. Україна добровільно позбулася ядерної зброї на зовсім некорисних для неї умовах, щоб підтвердити, що вона є мирною державою. Чи є у світі ще одна держава, яка пішла б на такий крок, будучи третьою ядерною потугою? А прийняття нової Конституції та зв'язані з нею баталії також заслуговували б на висвітлення, бо це факт величезної ваги для спокою у східньоевропейському регіоні. Але хіба найбільше зневаг терплять українці у Криму, де зрусифіковані та імпортовані лідери хотять зробити російську провінцію, відірвавши півострів від України. Посадник Москви Лужков вже вдруге заявляє, що Севастопіль — це російське місто, хоч він на чужій території. Але міжнародна преса цих великодержавницьких заяв не засуджує. Різні експерти шукають проблем там, де їх немає.

Промовисте прізвище автора

Хочемо звернути увагу читачів на чергову спробу очорнення української держави у статті „Україна: світ ще не бачив останнього етнічного замішання у Східній Европі", пера Поля Клєбнікова, що була поміщена у журналі „Форбс" за 9-го вересня 1996 року. Само прізвище автора вказує на його походження, а тим самим пояснює і його настанову до нашої держави. Автор своєю статтею хоче викликати етнічні конфлікти, твердячи, що від часу премєр'я в Югославії немає гарячішої точки, як Україна. Громадськість в Україні поділена на тих, що хочуть союзу з Росією, і тих, що бажають самостійности, і цей поділ, на думку автора, не закінчиться по-доброму. Це проблема не тільки політична, але й економічна, бо українська економіка тісно пов'язана з Росією і тому легше встановити політичні кордони, ніж економічні. Автор бере за приклад порт Одесу, колись найбагатший в Европі, а нині через брак енергії напівпаралізований і зведений до виживання, бо його вантаж упав майже на половину — з 85 до 57 мільйонів тонн. Економічно багато Україна від часу незалежности стала бідною і її продукція впала на 40 відсотків, а сільське господарство ледве забезпечує населення харчами, твердить автор. Столиця Києв не до порівнання зі столицями інших післякомуністичних країн: нібито немає жвавого руху, закордонних авт, нових будов, розкішних крамниць. Російські торговельні фірми воліють оминати українські порти, користуючись радше балтійськими. Реформи відбуваються мляво, податки перевищують 90 відсотків, бракує чужих інвестицій. Президент України сказав для журналу „Форбс", що без чужих інвестицій Україна не подолає кризи. Об'єднання з Росією розв'язало б ці проблеми, але населення є поділене, стверджує автор.

Хочуть „білорусизації" України

Ось де собака зарита, ось яку ціль переслідує ця стаття! Автор сугерує для України білоруський вибір, хоч добре відомо, що Білорусь ще дотепер нічого не дістала за свій союз з Росією. Мета статті — дискредитувати Україну в очах чужих інвесторів, представити її як непевний регіон, де не варто вкладати капітали, бо там можуть вибухнути етнічні конфлікти. Під цим оглядом стаття може налякати американських інвесторів. В кінці автор нарікає, що український уряд переслідує російську меншину, бо українська мова стала домінантною в школах, радіо і телевізії, та що російську телевізію зіпхано на третій канал слабої сили. На жаль, поминмо твердження автора, українська мова й тепер, після п'яти років незалежности, не запанувала в усій Україні, бо партократія стримують українізацію у східніх областях і не тільки зберігають старі позиції, але й посилюють їх. Зрештою, автор сам твердить, що 55 відсотків українців воліють вживати російську мову, то де ж тут домінація української мови? Клєбніков, далекий від історичної правди, твердить, що різниця між українською мовою і культурою та російською дуже незначна — нібито менша, ніж між еспанською і португальською. Мета такого твердження ясна — не варто відділятися. Та вже до чистої фантазії траба зарахувати його висновки, що російськомовні регіони, будучи індустрійними, продукують головні наплиби до державної скарбниці, але куди йдуть ці гроші? — на підсилення бідніших україньськомовних регіонів. Далі автор вдається до залякування, остерігаючи, що коли непорозуміння між двома таборами (самостійницьким і союзним) будуть зростати, то Росія не зможе стояти осторонь, себто буде інтервенювати силою. Цікаво, чи це не сугестії для наступників Єльцина?

Стаття ілюстрована картою України, фотографією президента Кучми, видом на порт Одесу, а також, без жодного зв'язку, великою фотографією двох вояків УНСО з погрозливою позою та заявами їхнього лідера Дмитра Корчинського.

Правди не бачать

Як було сказано, автор Поль Клєбніков не бачить нічого позитивного в незалежній Україні, а лише самі негативи. Він не згадує про п'ятилітній спокій у регіоні, помимо намагань різних підбурюючих чинників роздмухати етнічні конфлікти. Він оминув домовлення між парляментом та Президентом, що довів до ухвалення Конституції. Він замовчує факт прийняття Конституції, що причиниться до більшої стабільности незалежної української держави. Він недобачує далекосяжної політики президента Кучми, базованої на толеранції, взаємности та рівності партнерів, у противагу до Росії, де все домінує один партнер. Прикладом цього може бути факт добросусідських взаємин України з усіми державами, крім Росії, з якою неможливі нормальні відносини, з огляду на її імперіялізм, лицемірство та бажання у всьому домінувати і диктувати. Така настанова вже закодована у генах російських політиків і тому потрібно довгого часу, щоб Росія вилікувалася з вікової недуги. Україна натомість — правова держава, що базує свою політику на міжнародних нормах і тому жодні законотники не в силі її підірвати. Прийняття Конституції, грошова реформа, підтримка з боку Заходу допоможуть Україні справитися з найважчою проблемою, себто економічною кризою, за якою настануть добробут, економічний розвиток і гармонійна співпраця з усіми державами. Створення сильної економіки, а для того є всі дані — це запорука самостійности і поваги до нашої держави.

о. А. Пекар, ЧСВВ

„Спомини" д-ра В. Шандора

Вікентій Шандор, „Спомини", том 1: Карпатська Україна 1938-39, Ужгород — Ню Йорк, 1996, стор. 389.

Після знаменитої праці д-ра Вікентія Шандора „Закарпаття, історично-правний нарис IX ст. — 1920", яка появилася заходами Карпатського Союзу в Ню Йорку 1992 року, щойно побачив світ 1-ий том його „Споминів", які відносяться до історії Карпатської України 1938-39 років. Спомини цінні тим, що їх писав учасник і творець представництва уряду Карпатської України в Празі, який був втаємничений в обставинах дипломатичної гри европейських країн, жертвою якої стала саме Карпатська Україна.

„Спомини" д-ра В. Шандора можна поділити на дві частини, а саме: 1) Розповідь про приєднання Закарпаття до новоствореної Чехо-Словацької республіки на основі автономних прав, гарантованих Сен-Жерменським мировим договором від 10-го вересня 1919 року, та цілеспрямоване нехтування чехо-словацького уряду тих гарантій аж до 1938 року. 2) Створення автономної Карпатської України у федеративній чехо-словацькій державі та її дипломатичні зв'язки з центральною владою в Празі через представництво уряду Карпатської України в роках 1938-1939, що його саме очолював автор.

В першій частині автор, на канві свого власного життєпису, дуже цікаво описав важливіші моменти культурно-політичного життя пробудженої Срібної Землі, засудженої мадярами на національну смерть. 1910-1038 роки автор представив як час національно-культурного пробудження віками занедбаного закарпатського українця, до чого, до деякої міри, причинився і сам автор „Споминів".

На другу частину „Споминів" складались важливіші події постання автономної Карпатської України в жовтні 1938 року, які довели 15-го березня 1939 року до проголошення її незалежности та обрання о. монс. Августина Волошина її Президентом. Як голова представництва уряду Карпатської України в Празі, яке існувало від листопада 1938 до березня 1939 року, автор мав секретні інформації й документи з перших рук. Тому розповіді цієї другої частини базуються на дипломатичних інформаціях й урядових актах, що їх він зберігає у власному архіві. Тож сміло можемо сказати, що він був добре ознайомлений з розвитком української автономії в Карпатах. Його „Спомини" відкривають чимало досі нам невідомих подій і уточнюють багато фактів, тенденційно перекінакшуваних непризнними до нас авторами.

В праці д-ра Шандора яскраво пробивається неприхильне ставлення чеських учених і політиків до Карпатської України і взагалі до всього того, що було українське (див., наприклад, розділ „Москофіли в Празі"), що його він особисто зазнав уже як студент права Карлового університету в Празі, а відтак як офіцер чехословацької армії. Але найболючіше він це відчув як представник уряду Карпатської України, коли на кожному кроці доводилося йому боронити честь і законність домагань закарпатських українців (див. розділ „Призначення ген. Прхали міністром"). І це все він чітко представив у своїх „Споминах", спираючись на офіційні документи та свої цінні записи з різних засідань.

Прочитавши своєрідні „Спомини" д-ра Шандора, навіть прихильний до української справи читач почне глибше думати й краще розуміти скрутні часи Карпатської України та ставитиметься із значно більшим пієтизмом до її уряду, а рівночасно дізнається й про хибні кроки тодішніх недосвідчених, молодих діячів (див. хоч би розділ „Ворожі впливи у краї" чи „Армія і Карпатська Січ").

Спомини заслуженого українського громадсько-політичного діяча написані на основі сумлінно перевірених історичних фактів, підтверджених джерельними матеріялами й архівними документами, чимало з яких були вперше опубліковані автором. Між ними слід згадати теж секретне листування Гортія з Гітлером,

(Закінчення на стор. 3)

Василь Сокіл

ГРУШЕВСЬКИЙ — БУДІВНИЧИЙ НАЦІЇ

I

На відзнаку 130-ліття з дня народження Михайла Грушевського, найвидатнішого українського історика, першого Президента Української Народної республіки у 1918 році, Українське Історичне Товариство 1995 року видало збірник статтей і матеріялів Любомира Винара „Михайло Грушевський — історик і будівничий нації".

Збірка опрацьована спільно з Інститутом Української Археології та Джерелознавства ім. М. С. Грушевського Національної Академії Наук України і вийшла у світ у видавництві Фундації ім. О. Ольжича у Києві.

Як відомо, за совєтського режиму наукова спадщина Грушевського — „махрового українського націоналіста" була під суворою забороною протягом шести десятиліть. Тим часом тридцять років тому на еміграції в журналі „Український історик" з нагоди 100-ліття з дня народження вченого систематично публікувалися дослідження, присвячені його науковій творчості. Вирішальна заслуга в цьому належить Любомирові Винару, одному з найвидатніших організаторів наукового життя в діяспорі, відомого історика, бібліографа, педагога, засновника і дотеперішнього редактора місячника „Український історик".

Л. Винар народився 1932 року у Львові і належить до істориків, які виховувалися і ставали на самостійний шлях у науку вже на еміграції, — спочатку в Мюнхенському університеті (1946), одночасно вивчаючи історію на філософському факультеті Українського Вільного Університету (УВУ), який закінчив 1955 року зі ступенем магістра філософії, а через два роки УВУ надав йому звання доктора філософії за дисертацію „Українсько-молдавські відносини в другій половині XVI-го століття".

Він пише у вступній статті до нинішньої збірки „Як я став грушевськознавцем": „Вперше почув прізвище Грушевського в юні роки від свого батька Івана Винара, який 1910 року ходив на лекції професора Грушевського у Львівському університеті, а у 1917-18 роках як сотник 1-го полку ім. Хмельницького розповідав мені про голову Центральної Ради. „Ілюстрована історія Ук-раїни" М. Грушевського була першою друкованою пра-цею історика, яку я переглядав ще перед війною... А приблизно в 1954-55 роках я вирішив зайнятися сис-тематичним вивченням життя і творчости історика".

Це вже було у ЗСА, де він мав більшу можливість дослідження архівних матеріялів про наукову і політичну діяльність Грушевського. Першою ширшою працею про історичну творчість Грушевського Винар називає студію „Історичні праці Франка", що появилися в „Збірнику Української літературної газети" (Мюнхен, 1957). В ній він критично аналізує здійснену Іваном Франком оцінку історичних праць Грушевського, що й дало поштовх до систематичного вивчення різних аспектів творчости Грушевського. Його бажання заснувати постійно діючу наукову установу для об'єктивного вивчення творчого доробку історика могло здійснитися лише в 1963 році, коли він заснував журнал „Український історик" і спільно з проф. О. Оглобліним у 1965 році — Українське Історичне Товариство. У популяризації грушевськознавства головну ролю відіграв цей журнал. Окрім публікації статтей у журналі, з'явилася окрема секція „Матеріяли вивчення життя і діяльности М. Грушевського", яка згодом стала називатися „Грушевськіяда".

Ранні 90-ті роки принесли епохальні зміни в Україні. Виникли сприятливі умови для глибшого вивчення доби Грушевського, бо почали відкриватися заборонені архівні фонди. 1991 року заходами НТШ, УІТ та Республіканської Асоціяції Українистів відбулася перша в Україні міжнародна наукова конференція з нагоди 125-ліття з дня народження М. Грушевського. Цього ж року вийшло спеціяльне число „Українського історика", в якому друкувалися праці грушевськознавців з України і діяспори. В 1994 році у Львові вийшов збірник „Михайло Грушевський", виданий силами НТШ у Львові та УІТ. Як стверджує Винар, це був перший науковий збірник про творчість і громадсько-політичну діяльність Грушевського, опублікований у незалежній Україні.

Й от 1995 року вийшов у світ збірник статтей і матеріялів Л. Винара про Михайла Грушевського — історика і будівничого нації. У початковому розділі опубліковано статтю Винара „Значення Михайла Грушевського в українській і світовій історії", написану з нагоди 125-ліття його народження. В ній автор висвітлює історичну творчість, науково-академічну діяльність історика і значення М. Грушевського як суспільно-політичного і державного діяча.

Головну місію свого життя Грушевський як історик виконував протягом 36 років, починаючи від 1898 року, коли у Львові вийшов перший том „Історії України-Руси", аж до кінця життя. Останній, десятий, том опубліковано вже після його смерти — за редакцією Катерини Грушевської, улюбленої дочки Михайла Сергійовича. Покищо не знайдено другої частини X тому, який непевне знаходиться в рукописному відділі наукової бібліотеки АН України в Києві.

У цій збірці статтей Винар докладно зосереджується на історіографічній схемі, за якою творилася „Історія України-Руси". В ній науково аргументовано спростовується концепцію російських та інших істориків про „общерусский народ". Головні тези, на яких побудована історія України, Грушевський зформулював так:

— Безперервність і нерозривність українського історичного процесу від ранньої доби через середньовіччя аж до нового періоду історії України.

— Антів слід вважати предками українського народу.

— Київська держава, право, культура були витвором однієї народности, а Володимиро-московська — іншої, великоруської. Вона не була ні спадкоємицею, ні наступницею Київської. Київський період перейшов не у Володимиро-московський, а в галицько-волинський XIII ст., а потім у литовсько-польський XIV-XVI в.

— У періодизації історії України слід узгіднити ранній, середньовічний, литовсько-польський, козацько-гетьманський етап історичного розвитку українського народу та його державности, що завершується національним відродженням XIX ст. і новою державою УНР у XX ст.

(Закінчення буде)

ГРОМАДА ТОМС РІВЕР ВІДСВЯТКУВАЛА 5-ТУ РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Під патронатом Українсько-Американського Клюбу свято розпочалося в п'ятницю, 23-го серпня, в пополудневих годинах біля Ошен Каунти Джастіс Комплекс. На нього зібралася українська громада, переважно в українських одностроях; площу прикрашали синьо-жовті та американські зоряні прапори, включно з прапорами відділу Кольор-Ґуард від шерифа Вілляма Палґемуса.

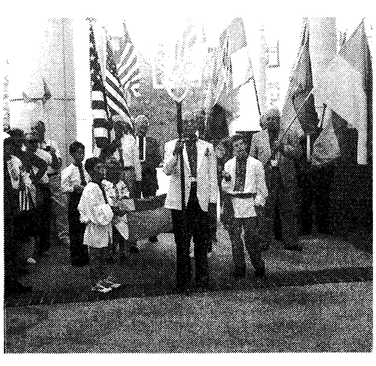
Святкування розпочалось відчитанням проклямації від вибраних Фріголдерс, що день 24-го серпня є днем відзначення пятиріччя української незалежности. Проклямацію підписали урядники Джозеф Г. Вікарі, директор та заступники Джеймс Ф. Лейсей, Джон С. Бартлєт, Джеймс Й. Мансіні, Джон П. Келлі.

Свято розпочала коротким словом Барбара В. Стіл, директор департаменту публичних виступів. Відтак молитву подяки виголосив Петро Грицак. Джордж Прове провів з загалом присягу Америці (Плєдж оф Алледженс). Загал відспівав „Ще не вмерла Україна", з інтонації Богдана Бортника.

Коротке слово привіту виголосив дир. Джозеф Г. Вікарі. Також виступив шериф Ошен Каунти Віллям Л. Палгемус. Фріголдер Джеймс Й. Мансіні представив президента, д-ра Волтера М. Весса та віце-президента, д-ра Волляма Торекі з організації, що адоптує українську дитячу лічницю в Запоріжжі. Д-р Весс оповів про свою стичку з комуністичними властями, та подав це за причину, чому він співчував українській справі.

Також коротке, але змістовне, слово про лічницю виголосив д-р Віллям Торекі. Він є віцепрезидент Медичної обслуги південного Ошен Коунти Госпітал. Д-р Весс та д-р Торекі причинилися до надзвичайно великої помочі для дитячої лічниці в Запоріжжі, за що наша громада, а також Україна, їм дуже вдячні. Відтак президент Українсько-Американського Клюбу Джон Бортник виголосив промову по-англійськи, а тоді представив офіціялів Українсько-Американського Клюбу.

Опісля церемонії та промов вібдулося піднесення українського прапора. Від трибуни промов наші діти, з великою набожністю, піднесли його до прапорної щогли, де зі співом українського гимну наш прапор злинув угору, де поряд з американським маяв протягом двох днів. Співом „Ґод Блес Амеріка" закінчено половину святкування в п'ятницю.

Наймолодші учасники святкування несуть синьо-жовтий прапор до щогли.

Друга його частина відбулася в неділю, 25-го серпня, в залі при церкві св. Стефана в Томс Рівер. О десятій ранку отець Августин Молодович відправив Богослуження в намірення українського народу та з оказії п'ятиріччя незалежности виголосив патріотичну промову. Після Богослуження розпочалася розвагова програма. Започатковано її відспіванням „Ґод Блес Амеріка". З палким вступним словом звернувся Петро Грицак, а відтак хор та загал виконали пісню „Не пора, не пора". Хор також відспівав стрілецьку пісню „Гей, у лузі червона калина". Деклямацію „Марш" з відчуттям виконала Оля Грицак. І знову хор пописався козацькою піснею „Козак від'їжджає". Слово про Незалежність, її значення для українського народу та впливи через її відсутність на його психіку виголосив Іван Ільків. Слідував хор з патріотичною піснею „За Україну, за її волю". Слово про самостійність на англійській мові виголосила Дворян.

В залі при церкві св. Стефана в Томс Рівер. Сидять у першому ряді (зліва): Богдан Бортник, Оля Грицак, о. Августин Молодович, Петро Грицак, Іван Ільків і Джордж Прове.

Відтак маленькі Катруся та Михась Стоцко по-українськи продеклямували вірш „Люблю тата, люблю маму", а хор виконав повстанську пісню „Там, під лісом". Багато радості принесли три маленькі брати Алєксандер, Ґреґори та Крістофер Дворяни, які з великим відчуттям відчитали по-англійськи уривки з поеми Тараса Шевченка „Гайдамаки", за що були нагороджені рясними оплесками. Хор їх підтримав бадьорою патріотичною піснею „Ми гайдамаки". Опісля маленька Катруся Дзубати знову ж англійською мовою продеклямувала уривок з поеми Тараса Шевченка „Пісня", а Міля Ковар з відчуттям продеклямувала по-українськи „Мій краю". Богдан Бортник пописався деклямацією вірша „Вже більше літ двісті".

Група українців з національними прапорами біля урядового будинку.

Розвагову частину закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна". Опісля гості та громада запізналися ближче при перекусці.

Програми координували Петро Грицак і М. С. Джордж Прове. Світлив Ковар та Грицак.

Іван Ільків

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

пароплавство плянує замовити ще серію нових кораблів, отож безробіття заводові не загрожує.

Відвідав Л. Кучма і Миколаївське виробниче об'єднання „Зоря", яке випускає ґазотурбіни для морських кораблів, а також радгосп „Степовий", який є ліпшим на Миколаївщині.

Всюди навколо Президента юрмилися люди, висловлювали свої жалі на важке життя, запитувалися, чому українська армія досі розмовляє російською мовою і чому дорого коштує все необхідне для школярів. Президент відповідав, що, видавши указ про українську мову в армії, він не поліпшить життя народу, а, крім того, „ніколи і нічого не треба робити за допомогою сили — від цього добра не буде". Він також сказав, що головне завдання Уряду — „не зробити все безплатним, а домогтися, щоб працюючи, люди могли прогодувати і одягнути сім'ю".

За словами Президента, немає іншого виходу, окрім надії на себе. „Треба надіятись на свій розум", на свою сумління. Вивести Україну з кризи — дуже непросте завдання, але зробити це буде легше, якщо ми будемо разом", — наголосив Президент України, закликавши зосередити зусилля на конкретній праці. „За вчорашнім днем плаче лише той, хто не любить свій народ", — сказав Л. Кучма.

ПОДІЇ

ВИБИРАТИМУТЬ ДЕЛЕҐАТІВ

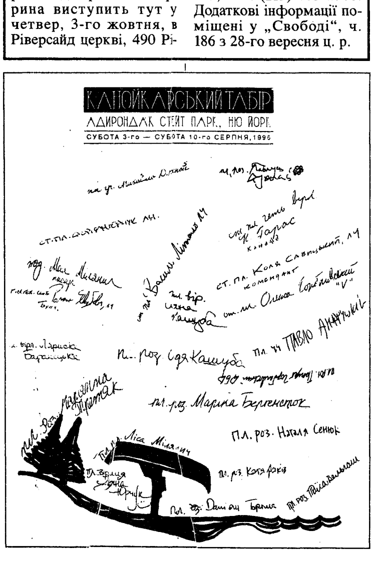
Ню Йорк. — Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Організацій міста Ню Йорку, Відділ УККА, влаштовує ширші сходини представників усіх організацій та платників Українського Народного Фонду, які відбудуться у середу, 2-го жовтня, в домівці „Самопомочі", 98 Друга аве, початок о год. 6:30 вечора. Тема сходин: вибір делеґатів на XVII Конґрес Українців Америки.

КОНЦЕРТ КИЇВСЬКИХ ХОРУ І ОРКЕСТРИ

Ню Йорк. — Київський Хор і Симфонічна Оркестра під дириґентурою Роджера Мек-Мирина виступить тут у четвер, 3-го жовтня, в Ріверсайд церкві, 490 Ріверсайд драйв біля 122-ої вул. в Ню Йорку. Початок о год. 7:30 вечора. У програмі — твори світовідомих композиторів і українські пісні. Квитки продаватимуться в касі або за телефонічним замовленням, тел. (212) 222-5900.

ФЕСТИВАЛЬ МЕНОР ДЖУНІОР КОЛЕДЖУ

Дженкінтавн, Па. — Тут у неділю, 6-го жовтня, Менор Джуніор Колєдж влаштовує 19-ий Український фестиваль. О год. 10:30 ранку почнеться Служба Божа. Початок фестивалю о год. 12-ій дня. Вступ — 4 дол., для дітей до 12-річного віку — 1 дол. Адреса коледжу: 700 Факс Чейс Ровд, Дженкінтавн, Па., тел. (215) 885-2360. Додаткові інформації поміщені у „Свободі", ч. 186 з 28-го вересня ц. р.

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

Знову в іншому місці знаходимо світлину українських дівчат в народних строях і українських військовиків та довідуємося, що український військовий хор і танцювальна група „Волинянка" відбули літом минулого року широку поїздку по містах і містечках Німеччини із концертами, з яких дохід призначений на будову німецько-українського пам'ятника жертвам Другої світової війни, що має бути поставлений в Луцьку. Вперше відвідало при тій нагоді Німеччину 40 українських ветеранів Другої світової війни, які колись перебували там як воєнно-полонені.

В іншому місці журналу знаходимо репортаж, про „музичні паради", що їх влаштовують в місті Ганновер кожного року і в яких беруть участь різні народи, дохід віддають на опіку над гробами жертв війни. В 1995 році брало участь у концертах 10 народів, між ними оркестра Національної Ґвардії України з Києва.

Журнал, що має назву „Голос і шлях" з підзаголовком „Праця для миру", містить багато зворушливих репортажів, світлин та думок із пошуків та віднайдення гробів давно забутих тисячів загиблих. Вони вказують на зрозуміння і доброзичливість колишніх ворогів, які в ім'я померлих стараються забути давню ненависть. Допомагають в тому взаємні відвідини і пошуки родин за гробами своїх найближчих. Ось, наприклад, в Мелітополі німець Й. Вейріх найшов в городі мешканця-українця гріб свого брата, що загинув у 1943 році. Тепер власник посілости, де похований цей військовик, обіцяв родині в часі відвідин, що буде у майбутньому опікуватися гробом.

„Спомини"...

(Закінчення зі стор. 2)

яке досі заперечувалось представниками Мадярщини. Зі згаданого листування ясно виходить, що Гітлер уже в січні 1939 року „продав" Карпатську Україну мадярам.

Крім збереженого архіву представництва уряду Карпатської України та особистих записів з різних нарад і виступів, у своїй праці д-р Шандор широко використав майже всю доступну йому літературу стосовно подій 1938-39 років, як також своє численне листування з колишніми членами карпато-українського уряду, які відтак опинилися разом з ним за кордоном. Це все є доказом, як сумлінно він перевіряв кожне своє твердження, щоб „правдиво представити історичну добу Срібної Землі, яка не сміє припасти порохом забуття" (див. „Слово від Автора").

На основі особистого листування з д-ром Шандором мені відомо, що він має намір продовжувати спомини зі свого громадсько-культурного життя й видати їх разом у трьох томах. Другий том уже готовий до друку. Тож вітаючи цей 1-ий том цінних „Споминів" д-ра Вікентія Шандора, зі широго серця бажаю йому дальших успіхів у його дослідницькій праці й успішного завершення заплянованих томів, які напевно знайдуть позитивну оцінку в середовищі українських істориків і серед читачів.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ у ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДА

СЛ. П.

МОДЕСТА-КСЕНОФОНА КУЗЬМОВИЧА

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

5-го жовтня 1996 р. о год. 8-ій рано
в церкві Благовіщення Пресвятої Богородиці
(1206 Valley Rd. — Melrose-Park, Pa.)

дружина — ТЕОДОРА з дітьми і внуками

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ у ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУСІ

бл. п.

МАРІЇ (БУРІЙ) ГАЛЯНОВСЬКОЇ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в четвер 3-го жовтня 1996 р. у церквах:
в Івано-Франківську, Львові, Світанку і у Пассейку в церкві св. Миколая.

Рідних, приятелів і знайомих просимо в цей день згадати покійну у своїх молитвах.

муж — МИРОН
сини — ҐЕРАЛД з родиною
— ВОЛТЕР з родиною

УВУ надав почесний докторат Л. Кучмі

23 серпня в головній викладовій залі зібралися члени сенату, професорсько-викладацький склад, студенти, представники української громади, запрошені гості, щоб бути свідками промоції Президента України Леоніда Кучми на почесного доктора УВУ.

Рішення прийняти цей найвищий вшанувальний титул наспіло напередодні п'ятиліття незалежности України, тому акт був подвійно урочистим. До переповненої залі входять члени сенату, одягнені в професорські тоґи, а серед них — амбасадор України в Німеччині Юрій Костенко, який уповноважений Президентом в його імені прийняти диплом почесного докторату. У залі на почесному місці прикрашений українськими рушниками портрет Президента України. До ректора, проф. д-ра Мирослава Лабуньки, звертається декан факультету права і суспільно-економічних наук проф. д-р Петро Потічний, який повідомляє про рішення факультету і сенату вшанувати почесним докторатом в галузі права за особливі заслуги для українського народу, української держави, а також Українського Вільного Університету Президента Л. Кучму. Ректор з приємністю сприймає повідомлення і надає слово для прочитання „Laudatio" проректорові, проф. д-рові Зиновієві Соколюкові.

Проректор наголошує на біографічних віхах життя та діяльности Л. Кучми, підкреслюючи його походження — з трудової родини; мама працювала у колгоспі, батько загинув на війні, брат і сестра — шахтарі. Але дуже стрімкою була його наукова та адміністративна кар'єри: вже у 28 років був технічним керівником випробовувань на космодромі Байконур у Казахстані, заступником генерального конструктора, а згодом і директором виробничого об'єднання „Південний машинобудівний завод" у Дніпропетровському, де виготовлялися потужні ракети. Ще показовішою виявилася його політична кар'єра — народний депутат України, прем'єр-міністер, Президент України — такий шлях за чотири роки є подивуґідним.

Ректор проф. М. Лабунька зачитує диплом почесного докторату латинською мовою. В ньому говориться, що Президента України Л. Кучму вшановується як видатного професора технічних наук, чесну, порядну і безстрашну людину, що відзначається багатьма громадськими чеснотами, як розсудливий, передбачливий і досвідчений політичний діяч, який має великі заслуги перед своєю батьківщиною.

Приймаючи диплом з рук ректора, Ю. Костенко сердечно подякував від імені Президента за це високе відзначення. Присутні у залі виконали академічний гимн „Gaudeamus igitur" та щире „Многая літа" для Президента України.

Після того відбулося майстерне виконання Сонати ч. 3 Є. Станковича з художнім читанням Євгена Козака. Широковідомі виконавці прибули до Мюнхену зі Львова.

Далі присутні у залі мали можливість вислухати ґрунтовну доповідь Ю. Костенка. про сучасне внутрішнє та міжнародне становище України. Йому у короткій формі вдалося охопити і новітній, п'ятирічний період історії України. Амбасадор дав високу оцінку Українському Вільному Університетові і подякував керівництву, фундаціям, професорсько-викладацькому складові за систематичну допомогу Україні у плеканні висококфахових кадрів. Потім він передав проф. Лабунці ориґінал послання Президента України Л. Кучми до української діяспори в світі.

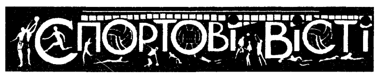
Після цього проф. Лабунька оголосив урочисте закриття літнього семестру 1996 року. Він наголосив на тому, що на обидвох факультетах УВУ, як і в Педагогічному інституті, проходило інтенсивне навчання. Під час семестру відбулися захисти ряду докторських та маґістерських праць.

Відтак виступили обидва декани УВУ— проф. д-р Ярослав Розумний та проф. д-р П. Потічний, які назвали показову статистику праці протягом семестра. Вони дякували Фундації УВУ в ЗСА, особисто голові, проф. д-рові Петрові Ґоєві за фінансове забезпечення перебігу семестру. Цього року Фундація підтримала дуже корисний „Італійський проєкт", завдяки якому семеро молодих україністів Римського та Венеціянського університетів мали можливість поповнювати свої знання з українознавчих дисциплін, двоє з них виявили бажання закінчити навчання докторатами. Тому дуже приємно було слухати щирі слова вдячности з уст Джіованни Седіни (Рим) про особливу увагу до італійців з боку УВУ та інтернату Товариства „Рідна Школа", де проживали і харчувалися всі студенти. Декан юридичного факультету Прикарпатського університету, докторант УВУ Олег Вівчаренко також подякував за добру науку і увагу до слухачів з України. Всі присутні у залі виконали на закінчення гимн України.

В університетському саді відбулася прощальна вечеря з участю української громади Мюнхену, професорів, амбасадора Ю. Костенка та генерального консула України в Мюнхені Григорія Хоружого.

Після цього ректор запросив на вечерю в поблизькому баварському ресторані Ю. Костенка, Г. Хоружого з дружиною та членів сенату з дружинами.

Секретаріят УВУ

Редаґує Омелян Твардовський

УСК НЮ ЙОРК — КРАЙМІЯН ТИРКС СК — 7:0

Цими футбольними змаганнями за чемпіонат 2-ої дивізії Космополітальної Ліґи, що відбулися в неділю, 15-го вересня ц.р., І-ша дружина УСК розпочала новий сезон. Суперниками наших футболістів були „Кримські турки", які в звітовій зустрічі, хоч намагалися, не змогли належно дорівняти більш заавансованій технічно і швидшій дружині УСК. Вже до перерви футболісти УСК вели — 4:0. Після відпочинку УСК продовжував свою домінацію на грищі, завдяки чому його чолові снайпери довели кінцевий вислід до 7:0. Переможні ґолі для нашої дружини здобули: Дунов — 2, Надто — 2, Дуракович — 2 і Одонел. В передзмагу резервістів УСК ремісували з резервою суперників, вислідом 1:1.

С. К.

УСВТ „Ч. Січ" — Сейрвілл Юнайтед 2:3

В других з черги футбольних змаганнях за чемпіонат півпрофесійної „Еліт" дивізії Ґарден Стейт Сакер Ліґ Ню Джерзі, які пройшли в неділю 15-го вересня ц.р. в м. Сейрвілл, „Ч. Січ" зазнала несподіваної поразки, вислідом 2:3.

У першій половині зустрічі українські футболісти в більшости володіли м'ячем, завдяки чому напад дружини створював критичні ситуації під воротами господарів, в двох з яких (Борецький і Вацлавський-Лянґе) здобули ведення 2:0. Одначе після перерви гра „Січовиків" розладналася, і вони почали робити помилки, які в свою чергу належно використали господарі, здобувши три ґолі і бажану перемогу 3:2. Склад „Ч. Січі": Мурій, Науменко, Десросір, П. Паливода, Кохановський, Борецький, Твардовський, Сергіїв, Вацлавський-Лянґе, Мигало, Родас, Акоста, Варянка, Ярошевич. Провідник і тренер Михайло Паливода.

УСВТ „Ч. Січ" (жінки) — Статен Айленд „Сторм" 5:0

Успішно розпочала свій сезон жіноча дружина „Ч. Січ". В перших змаганнях, що відбула в неділю, 15 вересня ц.р., у себе вдома на грищі в Гілсайді, вона перемогла своїх суперників із Статен Айленду високим вислідом 5:0.

Відбувся футбольний турнір Українського фестивалю-96

Голмдел, 21 вересня 1996 р. (О.Т.). — Тут в рамках 22-го з черги Українського фестивалю в славному Артс Центрі (Ню Джерзі) на спортовій площі успішно пройшов футбольний турнір під патронатом УСЦАК.

В цьому році ігри турніру проходили в трьох різних вікових групах, по три дружини в кожній. Змаганням турніру приглядалися численні любителі цього спорту. В групі чоловіків змагання проходили круговою системою і закінчилися фіналом за першенство тієї заавансованої групи. Вислідм змагань групи: „Ч. Січ" — Скала-Бразилія СК 2:0, „Нива" Едісон — „Ч. Січ" 1:3.

У фінальній зустрічі Скала-Бразилія СК перемогла „Ч. Січ" вислідом 5:1 і таким чином здобула трофей турніру.

В групі юначок у віці 18 років і нижче учасниці здобули такі висліди:

„Ч. Січ" — Гіспано Амерікен СК	5:0
Гіспано-Амерікен „Ч. Січ" „Б"	1:6
„Ч. Січ" — „Ч. Січ" „Б"	1:0

В групі юнаків 16 років і нижче ігри закінчилися такими вислідами:

„Ч. Січ" — Гіспано Амерікен СК	3:5
Гіспано-Амер. Елизабет Портуґіз	6:0
Елизабет Портуґіз „Ч. Січ"	1:0 (воковер)

Кінцеві показники змагань футбольного турніру Українського фестивалю-96:

Група чоловіків

1. Скала-Бразилія СК, Ню Йорк
2. УСВТ „Ч. Січ" , Нюарк
3. „Нива" СК, Едісон.

Група юначок

1. УСВТ „Ч. Січ", Нюарк
2. УСВТ „Ч. Січ" „Б", Нюарк
3. Гіспано-Амерікенс, Плейнфілд

Група юнаків

1. Гіспано-Амерікен, Плейнфілд
2. Елизабет Портуґіз
3. УСВТ „Ч. Січ", Нюарк.

Після закінчення ігор відбулася церемонія вручення фестивальних нагород, трофеїв, що їх передав переможцям організатор і керівник турніру О. Твардовський. Суддювали: Володимир Гивель, А. Бріто і К. Браґа. Увечері більшість футболістів були учасниками фестивальної танцювальної забави, що відбулася у великих залях готелю Рамада в Іст Гановері, Н. Дж.

Громада Керґонксону відзначила 5-ту річницю незалежности України

Заходом місцевих відділів УККА і УАКР у Керґонксоні, в неділю, 25-го серпня ц. р., після Служби Божої, у вщерть виповненій залі церкви св. Трійці, відзначено п'яту річницю державности України.

Свято відкрив голова відділу УАКРади д-р Олег Волянський. Він привітав присутніх і представив головного доповідача, визначного громадсько-політичного діяча, автора багатьох публікацій і статтей на політичні і громадські теми, редактора Ярослава Гайваса.

Доповідач почав з того, що в Англії появилася незвичайно вартісна книга англійського автора про кошмарні часи комунізму з пересторогою повернення тієї страшної системи. Ред. Гайвас з великим знанням проаналізував часи державности України, княжої доби, гетьманщини, актів 22-го січня 1918–19 років аж до акту 24-го серпня 1991 року, підтвердженого всенародним плебісцитом 10-го грудня того самого року.

Акт проголошення незалежности України — це було віковічне прагнення нашого народу, який послідовно йшов крізь віки до цієї славної події, жертвуючи своїм життям в ім'я волі і свободи. Він навів слова Президента України Леоніда Кучми, виголошені на урочистих зборах у Палаці Культури „Україна", присвячених 5-ій річниці незалежности України, що „Україна буде від нині і навіки", бо „ми сильний і мудрий народ, що пережив величезні випробування, вистояв і стверджується у власній державі Україні на віки вічні". Юнак Михась Химинець справно продеклямував вірш Дмитра Павличка „24-го серпня 1991".

У мистецькій частині місцевий мішаний хор „Золотий гомін" під диригентурою д-ра Олега Волянського виконав дві пісні: „За рідний край" (сл. і муз. Р. Купчинського) і "Наш стяг" (сл. Уляни Кравченко, муз. А. Гнатишина).

Пані Е. Рубчак рецитувала монтаж: „Українська символіка" (сл. Мирона Мастикаша), „Шанс" — Валерія Ковтуненка і „Я із країв" — Валерія Василенка.

І знов хор „Золотий гомін" виконав дві пісні: „Вже досить мук", арр. І. Соневицького) і „Живи, Україно" (сл. О. Олеся, муз. М. Гайворонського), а Зеня Бундзяк рецитувала вірш Ольги Гриньків „В п'яту річницю незалежности України". Декорацією сцени займався Микола Вітенко.

Голова відділу УККА Микола Василик подякував ред. Гайвасові за знамениту доповідь, усім виконавцям, хорові „Золотий гомін", декляматорам та усім присутнім за участь.

Національним славнем закінчено академію.

Д-р Роман Барановський

